

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Elofizetési árak:		Vidékre küldve:	
Helyben.	10 kor. — fill.	Egy évre . . .	16 kor. — fill.
Egy évre . . .	5 . . .	Fel évre . . .	8 . . .
Fel évre . . .	2 . . .	Negyed évre . . .	4 . . .
Negyed évre . . .	50 . . .	Egy óra . . .	1 . . .
Egy óra . . .	— . . .	Egy óra . . .	70 . . .
Egyesszám ára 4 fillér.			

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**

Felelős szerkesztő: **IFJ. MÓRICZ PÁL.**

Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:

Hat hasábos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelenő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden sor 4 fillér.

Miként nevelik a szociálistákat.

— Ajánlva a vasuti igazgatóság figyelmébe. —

A „Debreczen“ olvasó közönsége előtt még emlékezetes lehet Jakab Gyula államvasuti munkásnak az esete, mely a legrutabb fényt veti a hivatalnoki önkényeskedésre. Ez a Jakab Gyula (kárpitós munkás) 5 év óta, egész máiglan, alkalmazásban volt az államvasutak debreczeni műhelytelepén. Ezen verejtékes munkában ott töltött öt esztendő a legjobb bizonyosság mellett, hogy nem volt, nem lehetett utolsó, dib-dáb, hasztalan munkás. És most ezt a munkásembert mégis egész rövid uton kiakarják onnét rugni azok, kiktől műveltségöknél, elfoglalt, betöltött bizalmi állásuknál fogva is joggal várhatjuk, sőt követelhetjük, hogy még a megtévelyedett munkásnak is atyai indulatu előljáróik legyenek. Ezek az urak azonban, a jó ég tudná, hogy micsoda nagy földi hatalmaknak és emberfölötti kiváltságos lényeknek képzelik magokat, mert, úgy látszik, a szemökben fehér rabszolga a munkás. Legalább ezt bizonyítja a mostani eljárásuk is Midőn még a műhelyfőnök is segédül, eszközül szegődik a segéd hivatalnokának egy becsületes és önérzetes munkás kiüldözéséhez; mert az nem érezett hajlandóságot a

Gyenes nevezetű segédmérnök ur előtt hasra vágódni. Tehát ennek a munkásnak a műhelyből, hol 5 évig ronsolta az izmait, repülni kell. Ezt van bátorsága egész nyíltan is kimondani a nagy műhelytelep főnökének, ki felhívta a munkást, hogy távozzék, hogy mondjon fel, mert így is úgy is menesztetni fogják. Ő többet és tovább nem lehet meg a segédmérnök urral egy telepen.

A maga igazságát érző munkás erre fent az igazgatóságnál keresett orvoslást és ma ott van, hogy csufosan utasították ki a telepről, a nélkül, hogy az igazgatóság határozatát közölték volna vele.

Uraim! Ez nem rendén való dolog. Uraim! Önöknek nem az a feladat, hogy a munkásosztályt a vörös zászló táborába hajszolják! Pedig ilyen bánással a legtűrőbb birkanyáj is farkastáborra vadul. Azért tenát nyíltan felhívjuk itt a vasutigazgatóságot egy pártatlan és igazságos vizsgálatra. Méltóztassanak eskü alatt kihallgatni a műhelytelepnek Gyenes segéd mérnök ur alá rendelt munkásait; milyen eljárást tanusított velök szemben. Azonban méltóztassanak biztosítani arról is a munkásokat, hogyha becsületes valómást tesznek, a miatt nem lesz bánódásuk.

Sőt méltóztassanak véleményt kér-

ni a műhelytelepi tisztviselőktől is. Mert itt nem ezen egyetlen Jakab Gyula munkásnak az esetéről, hanem sok száz munkás nyugalmáról van szó, a kik így kényre kedvre kivannak szolgáltatva a kancsukaizü s muszka szagu hivatalnoki önkénynek; mely, minden izgatónál inkább, a vöröszászlós tábor malmára hajtja a vizet. Pedig szerintünk nem ez a feladatok az államvasuti tisztviselőknek. És ha mégis kerül olyan, a ki így gondolkodik és viselkedik, azt méltóztassanak állására való tekintet nélkül megrendszabályozni és kioktatni, hogy tudják meg, miszerint ember az ember és nem a kínai mandarinok hazájában élünk.

Továbbá teljes tisztelettel kérjük arra is az államvasutak igazgatóságát, hogy tegyék vizsgálat tárgyává az alább közölt panaszos levélnek az adatait. Kérjük továbbá, hogy e vizsgálat megajtásával, a pártatlansága, emberséges uri modora miatt nagyra becsült debreczeni üzletvezetőt, Tolnay Kornél urat méltóztassanak megbizni.

A szoban forgó levelet Jakab Gyula munkás intézte hozzám, névszerint ifjabb Móricz Pálhoz, e lap felelős szerkesztőjéhez. Én azok után, melyet magam is tapasztaltam a műhelytelepi bánásmódról, nem dobhattam félre a meszterkéletlen egyszerűséggel és kezdetlegességgel írott panasz levelet; sőt,

Barangolások.

V.

A tyuk nép mozgolódik az ülön. Gágint a liba.

Sáporogva felesel a totyakos kácsa.

A távoli ólaknál bődül a jószág.

Nyikorog a kutgém.

Pirkad az ég. Vastag párak áradoznak a rétség felett. Ébred a tanya . . .

Mi most korán kelünk. A tikosi pusztát metsző vonat még napkölte előtt indul a Pap Zoltán kerületének székhelye felé, Tiszalókra . . . Mar jönnek is az épresztésünkre.

A friss hideg víztől reszket az orczám, szemem . . . Hamarosán történik az öltözködés. A szomszéd legény szobában Laczi urfink alussza az igazak álmát. Az este még fogadkozott, velünk kocsizik a pusztai vasutállomáshoz . . . Most pedig alig hogy kezét fogtunk, már is a párnára hanyatlik a feje . . .

Kint a tornáczon tele tudóre szivom a harmatos fákról, harmatos mezőről, harmatos kalászkokról párázó életerős levegőt.

Hatalmas köcsög frissen fejt tejjel koczog egy álmos alak előttem. Elmékedni kezdek. Micsoda egészséges állapot volna az ilyen korai felkelés, midőn frissen fejt tejjel üditenénk magunkat, a helyett, hogy igen sürűn ilyen későn fekszünk le, a helyett, hogy még ezen késői virrasztáskor is különféle szeszekkel izgatjuk magunkat . . .

Távolabbról meg egy buksi tanyai kutyát látok. Mereszgeti felém a szemét. Várom, majd vakkint rám. Dehogy cselekszi. Ásit inkább. Azután közönyösen somfordál valami vaczokra.

Ennek a kutyának az eljárásából látszik, hogy a tikosi uri háznál micsoda gyakori a vendég. Már a házörző kutya sem tekinti idegeneknek őket . . .

Ime a pihent lovakkal, a homokfutó könnyű kocsin a strucztozzott kalapos, érdemes megjelenésű parádés kocsis is előrobog. Az az hogy a kerekék zaját elfogja a nedves homok . . . A csukott zsaluk mögött még alszik az uri haznak fáradt kedves népe . . . A kis Lenke bizonyosan cseresznyéről álmodik, onnét gondolom, mert azt magam is leginkább szerettem kisebb gyermek koromban . . .

Már sugarak villognak az ég peremén. Minél inkább növekedik a fény, a hajnali pára annal szégyenlősebben lapui a nedves földre . . . — Végre az esőzések után napfényes idő következik. Az aratók ezrei kasza pengéssel köszöntötték ezt a szép virradatot, a midőn mi a tikosi megállónál a gőzkocsiba szállottunk.

Dob, Dada, bent az egész Taktaköz, Tardos, a hirhedt Eszlár, Lök, ezek a fehér toronyos falvacskák itt a vonalmentén mind a Pap Zoltán kerületébe tartoznak, Pap Zoltán képviselőt értem, a ki a bécsi rongyosoknak orcájukba vágta a kerítőpénzt, mellyel becsületét, elveit akarták megvásárolni. Azt a Pap Zoltán képviselőt értem, a kit most kigyóval-békával mérgeznének a felsült, a szégyenpadra dobott bécsi rongyosok.

Ezzel a Pap Zoltán képviselővel, a választása alkalmával, nagy szép határt, több falut bejártam. Vadidegenül jött ő ide. Összeköttetésében, vagyonában, neves multjában bizakodott ezen vidéki földesurral állott szemközt. Maga a földnépe is tartózkodó itt, egy-két jó szóra, szép szóra nem

mivel abban olyan vád is foglaltatik, hogy a debreczeni műhelytelepen az idegen származású és protekciós munkások előnyökben részesülnek, mondhatni dédelgettetnek a törzsökös magyar és különlegesebben debreczeni munkások fölött, egyenesen kötelezettnek éreztem magamat a levél nyilvánosságra hozására és a nyílt kérelemre, hogy méltóztassék az igazgatóság-
nak e panaszok felett pártatlan, igazságos, erélyes, a czimboráskodáson felülemelkedő vizsgálatot tartani, nehogy országos botrány kerekedjék belőle; mert hisz a botrányokkal már így is torkig vagyunk.

Végül Jakab Gyula kárpitos munkásnak hozzám intézett levelét itt adom, azonban az összefüggést és helyesírási hibákat én javítottam ki, a ki — természetesen — az adatokért felelős nem vagyok.

Íme a levél:

Tekintetes Mórész ur! Kérem közölni a felvilágosítást, amik velem történtek a gyarban és ami 5 év alatt történt.

Kérem, én velem, mikor meg történt ez a baj, amiről a tek. szerkesztőségnek tudomása van, hát én felmentem Pestre és ottan volt egy vasuti munkás gyűlés, amelyen én bemutattam az újságot és felszóltam azon cikkhez, amely tartalmazta, hogy ha egy munkás 2 évig dolgozik, ne legyen joga a főnöknek el bocsátani, mert egy protekciós van kilátásban, mint nálunk egy eset történt, hogy egy munkás Kolozs várról jött, aki onnét el lett bocsátva és két évig az államtól külön volt és most Debreczenben, a felügyelő ur felvette és egy ízben elment, megjegyzem, hogy azt hangoztatta, hogy pök az államra. Ő meg elismert és egy éve lesz visszajött és felvették megint, mert **protekciós lévén és német származású** és 3 kor. és 50 fillér bére van. Minket szegény nem protekciós magyar munkásokat, akik 5, 20 évesek és 15 évesek: jó ha 3 koronánk van, azzal fenyegetnek, hogy

levonnak belőle, mert nem vagyunk protekciósok és ha nem tetszik, elmehetünk.

Hát kérem ez a magyar munkás értéke; hanem ha egy muzsikusz jön, csak jól tudják tilinkózni, dudálni, azt felveszi és jól díjazza. És most meg az is meg történt, hogy egy vagy másik jött munkát kérni, azt mondták neki: „van itt elég debreczeni koldus, azzal mit tegyék.”

De most rátérek, hogyan jártam el Pesten. Az igazgatóságnál a főfelügyelő Fehérvári urnál voltam és előadtam neki az ügyet, ahogy van a debreczeni műhelyben. Elmondtam, hogy mert Gyenes mérnök ur előtt nem álltam haptákat, meg lettem büntetve 5 koronára és én nekem rosszul esett ez. Másnap ismét lementem és kértem a felügyelő urat, hogy a büntetésem tessen el engedni és a szabadságot és a szabadjegyet megadni! Ő azt mondta, hogy nem engedi el. Én kértem, hogy alkalmazza velem szemben a 37. műhely rendszabályt s azt mondta: kimenjek, mert megbüntet jobban! Én erre azt mondtam: kérem, én mért vagyok itten, ha semmi jogom nincs. Mikor a gyermekem meghalt, a betegsegélyzőnek beakartam a kérvényt adni, a felügyelő ur azt mondta, hogy nem lehet. Maga meg fiatal munkás! És én arra azt mondtam, hogy az alapszabály azt nem írja, hanem minden munkás jogosult reá a temetkezési költségeket kényvezni. Nekem nem engedte meg és velem dolgozó munkástársamnak megengedte, aki kapott 25 forintot és én nem kaptam! Erre az volt ismét a válasz, hogy fiatal munkás! Én azt mondtam, most meg a szabadjegyem nem adja meg a felügyelő ur, hát én nekem nincs semmi jogom, csak hallgass! Hijába hivatkoztam a betegsegélyző alapszabálynak 13-ik pontjára. Ez is én velem történt... Hat most a lett a dolog vége, azt mondta, hogy alkalmat ad nekem reá, hogy én felmondjak, mert ő mond fel, csak az lesz a vége. Én azzal a megjegyzéssel, távoztam, hogy az igazgatóságnál keresem az igazságom, amit meg is tettem, írásban beadtam még Pesten és megint felmentem, hogy megszürettem az ügyet és azt mondták, hogy leküldik a legközelebb és le is küldték és engem nem értesítettek efelől. Én nekem mas mondta. Én 3 dikán bementem és je-

lenttettem, hogy letelt a 14 nap. — Erre a felügyelő ur azt mondta, hogy jó! Adjam által a felvételi jegyet! — Én erre azt mondtam, hogy nem adom meg az igazgatóságtól nem jön valami. — Ő erre azt mondta, a könyvet felküldi a kapitányságnak! Én azt mondtam: nem bánom, de meg az igazgatóságtól nem jön, hogy el vagyok e bocsátva, vagy elhelyezve, nem adom oda. — Akkor megint elővett és mondta, nézze már maga rég el lett volna bocsátva, ha nem lett volna dalárdista! — Én erre azt mondtam: én mesterember vagyok és nem azért lettem felvéve, hanem mesterségemért. — Erre ő azt mondta: Na lássa, maga kimaradt mindig. (Megjegyzem: Kimaradásért 5 év alatt 1 koronát kaptam büntetést, melyről a czédulám ma is meg van.)

És össze állított 3 iv papírt, amelyet egymasmellé ragasztott és lerajzolta, hogy ekkor és ekkor 3 óra és 2 óra és 5 óra, megjegyzem, hogy ezek mind igazoltak, mert kimeneti bárczával mentem haza és meg amig beteg voltam két hónapig, azt is bele számítottam, hogy ez mind kimaradás, és kitesz 240 napot. — Pedig reumas beteg is voltam és el nyomorodtam, a mit Kenyeres egyleti orvosunk gyógykezelt, fürdőbe jártam boton. — Azt mondta a felügyelő ur, nem tudja ezt! — Elég fájdalom, hogy 5 évi szolgálat után ez a magyar munkás értéke, hogy ha Gyenes mérnök előtt nem áll katonásan, vagy nem csuszik térden, mint a török rabszolga...

Gyenes mérnök ur megszólított és azt mondta: a felmondást fenntartjuk és az 5 korona el van engedve.

Én azt mondtam: tudom és ott hagytam.

És 6-dikán ismét bementem, mi van az ügyemmel és vagy tessen nekem munkát adni, vagy tudatni, hogy az igazgatóság mit végzett az én ügyemben? És az lett a válasz, hogy által veszem e én a könyvet vagy nem? Én azt mondtam: nem! Erre azt mondta a hivatalnoknak, hogy küldje a kapitányságra és ő én hozzám közel jött és azt mondta: van-e én rá panasz? Én azt mondtam: van! mert nem kell mesterember, csak zenész és protekciós ember. Én még azt is mondtam, hogy ha 3 ivre

melegszik föl. Mert már égette a kása a száját...

Mégis Papp Zoltánt a legfényesebb diadallal választották képviselőjökül. A hatalmas ellenjelölt visszalépett... Azért mondom, mert ösmerem is, nagy magyar lelke van ennek az embernek. — Huszonhárom községből van a választója. Ezen községekről is el lehet mondani, a hány község annyi szokás. A hány község annyi különféle sziget, mintahogy a Tisza szabályozása előtt, az ősi nádasok, lápok tengerében sziget is volt mindez a sok község, melynek szerteszét lakó és buzó népét összeforrasztotta, a Kossuth-zászlóval és nagy magyar lelkével magához bilincselte ez a szenvedélyes, tüzes, nyílt szavú, nyílt szívű magyar dalia, aki, midőn ütni kell is, legény a gaton... Már pedig ezen a vadvízes, kotuszagu, ősmagyar tájon a fokosnak is volt fénykora...

*

Büdszentmihály közigazgatásilag tartozik Szabolcsvármegyéhez. De egyébként mintha szín szabadhajdu község volna. A szentmihályi nép szokása, erkölése, erénye, viselete, hite — kálvinisták —, földje, ugyanazok a nánási hajdukéval... Ez a község a koronája a Papp Zoltán Tiszáninnétre — tul a Tiszára terjedt kerületének. Mi itt Károly sógorral kiszállottunk; mert a vasuti

kocsi ablakából láttuk, hogy valamiféle vásár készülődik a faluvégen.

Számítást tettünk ahol vásár van, ott lenni kell laezikonyhának is. Már pedig a lágy czipónál, ropogós czigány peccsenyénél aligha van elsőbb magyar csemege, különösen sörrel leöntve.

Ezen számításunkban nem is csalódunk. Czigánypeccsenye, friss kolbász gazdagon került a bicska hegyre. A nánási Szabóné, a híres sütőgető hajdumenyecske rózsástanyérban találta elénk. — Sör is került. A legelső hordót Mándi fogadós uram a mi kívánságunkra ütötte csapra... A foszlós ladányi kalácsot meg a sátor előtt árulta egy menyecske... Ő jó vásárt csinált a kalácsos. De egyébként szomorú, gyöngye volt a vásár. A sístergős istennyi la ütött volna azokba a miniszteriumos kobakokba, melyek az új állategészségügyi törvényekkel a százegeképpen rontott gazdánépünket a százketteképpen is nem átalált megrontani.

*

Minthacsak az orravére folyt volna a népnek, úgy ödöngtek a portékás sátorok között. Senkinek sem volt vásári kedve. Hisz sem szarvas marhát, sem, disznót, sem birkát nem velt szabad felhajtani.

Pedig aratas, cséplés előtt csakis a

jószágból pénzel a takaros gazda, a ki a terményét nem köti le előre az uzsorás „szomszidnak“...

De itt láttuk, midőn a remek egészségű tehenet, a czimeres ökröt, a zsellérnek szemefényénél jobban gondozott „csenyi“ malackáját azonnali fordulással kellett hazahajtani, mert valahol nyavalyás jószágot fedeztek fel a barom orvos urak a messze-látóval a határban és így hát siettek betiltatni a vásárt... Hanem azért a katona, meg az adó még mindig nem elég nekik...

Igazi áldozatkész hazafi, lelkes független elvtárs Szentmihályon Mészáros Pista kereskedő barátom. Ugyanezen alkalommal nála találkoztunk Papp Zoltánnal, a ki a feleségével időzött lent Szentmihályon. Rákóczi ünnepre jöttek és oly jól találták magokat, még az ünnep után is itt maradtak vagy két napig.

Sok minden érdekes politikai dologról beszélgettünk akkor. De egyikünk sem gondolta, hogy a bécsi rongyosoknak, ily rövid időn belül, Pap Zoltán barátunk lesz — a jégtörősarkantyujok.

Szabad Hajdu.

lerajzolt a felügyelő ur, én is 5 év alatt a mit láttam, hogy milyen humánusan bánnak a munkással, mint velem történt, lerajzolom.

Ötödikén is egész délelőtt kint voltam és nem lehetett be menni, azt mondta a Szabó ur, a hivatalnok, nem lehet bemenni és délután mentem a Fröner-be azzal a megjegyzéssel, hogy ki addig nem megyek, míg nem tudom, hogy lehet-e beszélni a felügyelő urral. Elmegyek és telefonálok ki és kérdelem, ki beszél? Jön a válasz: Szabó ur és ő kérdi viszont? Jakab! Erre kérdelem lehet-e a felügyelő urral beszélni? Erre válasz az volt, hogy munkásokkal telefonon nem tárgyalunk. Kérem, többen voltak ottan és hallottak, én le tettem a fülcészét és elmentem szégyenrel! Hát kérem én mint munkás nem is ember, de talán állat számban vagyok számítva?!

Még egyszer kérdeztem (odakint), hogy az igazgatóságtól mi jött? De választ nem kaptam. Erre azt mondtam, hogy én a miniszterrel terjesztem az ügyet. Erre az volt a válasz, hogy: tessék! — Dehát, kérem, ő az a földi Isten, már ő neki nem parancsolnak, még talán akaszthat is maholnap, mert már büntetni büntet nagyon is jól.

Kérem a tekintetes Szabó urra is van egy megjegyzésem, kérem, 1901-ben én nem jelentettem be a lakásom és egy alkalommal a Kossuth utcán utanam jött és meghallotta, hogy elköltöztem a lakásról és talán 5 vagy hat napra jött valami katona rendelet, melynek alá kellett írni és felmentünk többen és nem kérte senkitől, hol lakik, csak én tölem. Én erre figyelmes lettem és azt mondtam: ott s ott lakom és másnap az iroda szolgát elküldték kérdezősködni utanam, én nem tudtam, csak egyszer hinak és én már akkor tudtam az új házszámot és mondanám. Erre azt mondják: már tudják. Menjünk a felügyelő ur elé és azt mondta, megbüntettem, azért nem jelentette be a lakását. Én azt mondtam, mert Szabó ur hallotta, hogy elköltöztem, azért kérdezte tőlem. Erre rám rivalt a felügyelő ur és azt mondta, hogy merem én az ő hivatalnokát gyanúsítani, megbüntettem két koronára. Tessék, én csak egy szót mondtam neki, nem sértettem meg és 2 koronára büntetett meg érte. Csak azután a jó munkásnak vizre és kenyérre valója legyen, mindegy neki.

Ez egy büntetés! És most a múlt hónapra itt a másik, amiért a csoportvezető velem szembe goromba kifejezést használt, én is viszont azt használtam vele szembe és ő felment a felügyelő urhoz. Előadta az ügyet és azt nem mondta, hogy ő is goromba volt velem, amit én a műhelyes kollégáimmal bizonyítottam és engem megbüntett 10 koronára és ötöt is 10 koronára, megjegyzem, egy-egy szóért kérem, humánus bánásmód ez? két szóért 20 koronára! Mert a munkás a felügyelő ur előtt, különösen, ha tiszta magyarjku, az nem kedvence, csak a ki jól tud tilinkózni és dudálni de mink magyarok dalba fojtjuk bánatunkat és keservünket és hegedüben.

Egy munkás beteg 3 hónapig, alig-alig hogy nagy nehezen megengedi, hogy gyűjtsünk, de egy muzikusnak már két-három hétre gyűjtést rendel el. És egy muzikus elvágta az ujját, az csakugyan igaz, hogy elvesztette a jófogását és mindjárt nappali órnek tette 2 k. és 40 f. napidíjra. És van egy Nagy Gábor szinapszamos magyarjku, az hat éve ottan van és 2 koronáért dolgozik, de az magyarjku — én nem akarom ezzel talán sérteni azt, hogy valaki oláh vagy zsidó vagy német, — hanem hogy milyen humánusan bánnak a

debreczeni műhelyben a magyar munkással, azért is mennek ki külföldre, mert itt nem becsülik meg.

És itt van megint egy cseh zenész. Elment és majd 4 évre vissza jött és mindjárt kapott 3 korona napibért és szeremsteri (?) állást és egy asztalos, a ki szinte magyar ajku, a helyen volt, elvágta 4 ujját a gyalugép, azt beosztották dolgozni vagyis maga kérte; mert mindég büntelte a felügyelő ur.

Ilyeneket kell látni és hallani ottan és még annak idején még lesz alkalmam többet is e panaszkodni, hogy milyen igazságtalanságokat teszen a felügyelő ur és a részre hajlás is napi renden van. Legyen az a mesterember, akár milyen szakértő a mesterségében, nem kell, ha nincs protekciója. mint most is egy kárpitosnak, aki elmegy a városba és beszél a roszbánásmódot és már 3 korona 50 fillérje van. Én hallottam azt mondtam erre, hogy az jobban megérdemli, mint én vagy más odabent? És az volt a válasz, azt a kolozsvári főnök protezsáta! és én arra azt mondtam, nem tudja azt megbírálni, csak szakember és az államnak kárt tenni tesz, anyagját elrontja; de az jó munkás, mert német és protekciós, de mink nem vagyunk jók.

Jakab Gyula

kárpitos, Varga utca 23.

A bukás.

(M. I.) Elérkeztünk a tragédia utolsó felvonásához. A cselszövő Jago sorsa meg van pecsételve. A fölbomlott politikai és társadalmi rend helyreáll. Minden úgy történt, ahogyan a nemzeti történelem logikája kényszerítő erővel parancsolta. A tragédia szálai csak öt héten keresztül szövődtek, de a nemezis még gyorsabban vágja el a gyilkos fonalakat. A peripecián is túl vagyunk; dübörgő léptekkel közeleg a vég, a megsemmisítő katasztrófa.

Khuen-Héderváry még ma miniszterelnök. Holnap talán már tarsolyában hozza a felmentő királyi kéziratot. Szomorú küldetése ezzel végleg befejeződött. Ettől a száználmanas vergődő, lelküktől-testüktől idegen, dölyfös és gonosz szándéku fertiutól hamarabb szabadul a nemzet, mintsem az optimizmus gondolhatta volna. Khuen program nélkül jött, csudálatos furfanggal összehajlítva a parlamenti békét, erőszakosan keresztülhajtott egy nemzeti szempontból jelentéktelen indítványt, aztán kormányzatának egyik cselekvő tagja belerántotta az egész országot egy ocsmány politikai panamába. Közben felébredt a békülékeny szellemű ellenzékiek hallgató lelkiismerete is, az érdemtelen és tehetetlen kormány fejét követelve.

Röviden ennyit csinált Khuen-Héderváry. Avagy adott egyetlen eszmét, hacsak föltételes alakban is? Volt-e szándéka a magyar nemzeti államot akár anyagilag, akár erkölcsileg megerősíteni? Volt-e szava a katonai követelésekhez? Nyilatkozott e, hogy magáévá teszi azoknak minimális hanyadát? Nem akarta-e megbolygatni az 1899: XXX. törvényezikben befektetett nemzetgazdasági garanciákat? Nem akarta-e törvényen kívüli állapotban feloszlatni az országgyűlést? Nem ütközött-e ki minden negatív cselekedetéből, hogy a horvát rémuralmat a magyar földre akarja plántálni? Nem akarta-e Nagyváradon a szőlősszabadságot és a gyülekezési fogot megnyírni? Nem tépette-e le a Rudnay-féle rendőrökkel a szociálisták kiáltványait?

Mennyi nemzetsorvasztó politikai gonoszság néhány rövid hét alatt! Mennyi sötét, alattomos szándék az alkotmányos jogok fölborítására! Mily készséges lakáj-szolgálat fölfelé! És mily durva gög, lelketienség lefelé! De mindenekfölött milyen óriási halmazata a politikai vakságnak, az abszolút tudatlanságnak!

Az igazságos és bölcs király most el-távolítja ezt a romboló szellemet, ha ugyan szellemnek lehet nevezni. Khuen-Héderváryt egy súlyos politikai válság dobta a zavaros vizek ölszínére. Most egy megbotránkoztató lélek-vásár szennyes hullámai borulnak siri lepelként politikai tetemére. Elsülyed azon a lélekvesztőn, melyre ügyefogyott ravasz-ságát bizta. És a roncok, amint odaütődnek a partokhoz, tanúi a nemzeti őserőnek, a politikai becsület és az igazság diadalának. Ne zuzzátok szét, ti hatalmas szirtek, a hitvány roncokat. Hadd lássa a messi jövendő gyermeke is, hogy valaha botor és czudar módon akarták a mely vizekbe fojtani a nemzet szabadságot, esztelenül behajigálni legdrágább kincseit, de minden ami szent és hatalmas, megmaradt, csak a sülyesztő kéz merült el végképen.

Vetett-e föl a magyar közélet az utolsó tíz év alatt annyi piszkot, annyi erkölcs-telenséget, annyi politikai kalózt, mint ez évnek július havában? Alig teszi ide lábát a zágrábi kényur, feneketlen mélység peremén érzi magát a nemzet. Szinte szédül, láttára a tátongó örvénynek. Meghökken, a végső veszedelemre gondolva. Ugy érzi, mintha már az osztrak abszolutizmus nyakán szorítaná a fojtogató hurkot. Körülnéz és néhány pillanat alatt szertedulva látja, amit munkás, hazafiás kezök és terejtő elmék évtizedeken át verejtekező fáradsággal összehordoztak. Látomást lát, mintha az alkotmány épületében kő kövön nem maradna.

Pedig a kékvérü, finomkezü tyrannus csak a kísérleteknél tartott. Uristen, milyen lett volna a tett! Ha a vészes szándék megvalósul, hova esik vissza ez a boldogtalan nemzet? A dicstelenül, de fölöttébb örvendetesen bukott nagyuron kívül talán csak néhány kaszinói beavatott tudná megmondani. Ő felsége fölként személye körül aligha sejtették az — alávaló me-renyletet.

Azután egy politikai bünbenda fekélyes üzemleiről hull le a lepel. Megdermedten az iszonyattól, fölháborodva a határtalan gatszág láttára, ökölbe szorított kezekkel, sujtó csapásra kész elszántsággal áll meg a hazafi. Hát nyomorult kalandorok, bünbe esett „agent provocateur“-ök, utcán csatangoló hetérák mocskos kezére akarjátok átjatszani a nemzet becsületét, az ország sorsát? Hat nincs egy is köztetek, szeplőtlen jellemű, nemes szándéku, kiváló tudásu magyarok, aki rajta ütne a pimaszokon? Oh, dehogy! Ne tessék ilyen gorombán s hozzá fenhangon beszélni! Ne tessék kiabálni, csak előkelően sutogni! Van elég szeparé, titkos budoár, sejtelmesen félhomályos alkov. Tessék ott elrejtőzni és lehetőleg zárt ajtók mögött megmenteni vagy áruba bocsátani a hazát.

Igy az óvatosak, a mindig bölcsök, a tekintélyesek. És bizony torkára forrasztották a szót a szegény burzsoának, hacsak gondolni is mert valamit. Ugye paradoxonnak látszik? A kaszinó nyilvánosan állította ki a becsületbeli bizonyítványokat s jaj annak, aki kétségbe vonja a kaszinói „standeshe-re“ csalhatatlanságát! Hiszen tetszik tudni, a nagy Széchenyi is erre gondolt, mikor megvetette a kaszinó alapját. És már ötven esztendeje azért harczol a magyarság, hogy a kaszinó becsületmegállapító joga csorbitatlan maradjon.

És látta a nemzet, hogyan hurcolják

meg ország-világ szemé előtt a népképviselőket. Kiküldték a fűrészes grófi tekintetek, kinek van, volt vagy lesz váltója? Ki él kölesönből? Ki mer kátózkodni hitbizomány nélkül? Ki vakmerő kormányt buktatni a csöcselék nevében? Ki merészkedik felelőségre vonni a grófi kormányelnököt? Ki oly bátor, hogy fogas kérdésekkel huzza ki az igazságot a kegyelmes urakból? Ki helyteleníti — a kaszinó helyeslése ellenére — a gaz vesztegető uri megszőkötését? Ki tartja erkölestelennek, ha egy „beteg”, „ideges” és „félrovezetett jó fiu” áldoz apai örökségéből a miniszterelnöki barátságért?

A kaszinó ráütötte a maga „patent”-jét a vesztegetési kampányra. A kártyaszobákból indult ki a honmentő gondolat, ott állapította meg, a magyar kormányelnök, a budapesti rendőrfőkapitány és a kitűnő Andrássy Gyula gróf a peches Laczi gróf nyilatkozatát, melytől az egész merénylet fölfedését várta az ország. A kaszinó itélkezett.

Khuen-Héderváry bukásával a kaszinói szellemnek pusztulnia kell az országos politikából. Se grófocskák, se mágnasmajmoló dzsentrik ne diktáljanak itt föltétlen hatalommal! Diktáljon a nemzet a maga összességében. Diktáljon a hazafiság, a magyar becsületesség és az igazi érdem! A politikai kofalkodók, a lélekvasáriók, a szeparézók, a löfuttatók válasszanak erzelmeiknek megfelelő foglalkozást. A parlament nem kaszinó, az alkotmány nem alapszabályzat és a nemzeti tanácskozássra rendelt termék nem kártyaszobák.

A bűnös bűnhődik, de magával rántja társait. Bukik az egyen és bukni fog a szellem. A tragédia végső jelenete után a helyreállott erkölcsi törvény uralmának kiengesztelő korszakába lép a megújított, lelkében megtisztult, fölvilágosított nemzet.

Felülről érkezik a hír, hogy a király „rendkívül kegyesen” fogadta Khuen előterjesztéseit és hogy a magyar válság dolgában a jövő héten nagy értekezlet lesz Ischiben. Itt beszélnek meg a katonai kérdéseket és megállapították, teljesítik-e és ha igen, mily mértékben a nemzeti követelményeket. Khuen utolsó óráit tehát félhivatalos éterizálással akarják megnyújtani. A kísérlet haszontalan, Khuen bukni fog, mert már is politikai halott. Mily formában adja meg neki a kegyelmes hatalom a végtisztességet, ez nem tartozik a nemzeti ügyre.

Meddig? . . .

Meddig nyögjük még idegen nép jármát? Lesz e szabad a magyar valaha? Meddig rángat még papírsárkányképen Egy hitvány ficzko gyöngé fonala! Mikor zugjuk, hogy elég volt a játék? Vagy ha tovább is játszani akar: Keressen mást, mert esküszünk az égre! Hogy nem lesz játék a szittyá magyar?!

Beszélhetnek a gyáva nagyfejűek Hogy önmagunkban még gyengék vagyunk. Ezért ragyog hat ezredéves multból Tündöklő fényvel annyi csillagunk? Hogy önmagunkat csuful szembecsapjuk? Hogy önmagunkban, még ma elveszünk? Akkor kis-lelkű, gyáva, korsosfiak mi Szégyeljük gyászos, árva életünk!!

Hitvány lélek, ki enszülő anyjának Tudva gyöngéjét nyiltan hirdeti!

Zudítsák rájuk cikázó menykövit
A haragos ég sötét fellegi!
Hitványabb százszor, ki rut hazugsággal
Piszkitja anyja tündöklő nevét . . .
Hatalmas Isten! nézz le a magyarra!
Hatalmas ég! ide jutott e nép!

Csak azt hirdetjük gyáva hazugsággal,
Hogy önmagunkban még gyengék vagyunk!
Oh hogy nem pirul a szégyentől arcunk?
Hogy nem kékül meg hazug ajakunk?
. . . Kihez vessük hát roskadozó vállunk!
Hogy el ne essünk, ki segítene?
Ellenünk lesz, ki most színlelt barát, de
Velünk lesz a magyarok istene!

Nem roskad vállunk, ép a kezünk, lábunk!
Mért kapaszkodjunk nyomorékba hát?
Még nem menthetjük! végromlása itt van!
Még bennünket is pusztulásba ránt!
S ily nyomorék nép babja vagyunk még is
— Oroszlánt csapkod gyermek ostora —
S nem, hogy nem lázad, régi büszke vérünk
De még pisszenni — sem merünk soha!

Meddig nyögjük még e gyöngé nép jármát?
Lesz e szabad a magyar valaha?
Meddig rángat meg papírsárkányképen
Egy hitvány ficzko, gyöngé fonala!
Mikor zugjuk, hogy elég volt a játék?
Vagy ha tovább is játszani akar:
Keressen mást, mert esküszünk az égre!
Hogy nem lesz játék a szittyá magyar.

Gyököcssy Endre.

NAPI HIREK.

Istentiszteletek.

Holnap vásárvasárnapján régi szokás szerint theologusok végzik az istentiszteletet a következő sorrendben: Nagytemplomban: Dózsa Jenő theol. Kistemplomban: Szeremley Gyula esk. felügyelő. Ujtemplomban: Karla Ödön theol. Ispotalytemplomban: Tóth János theol. Szegényházban: Hajdu Zsigmond, püspöki titkár. Csapókerti imaházban: Kovács János népisk. felügyelő.

Az ágost. hitv. evang. templomban d. e. 10 órákor az istentiszteletet Máté Karoly segédlelkész végzi.

Szomoru a debreczeni vásár.

A hasított körmű jószágvásár letiltása miatt szomoru a debreczeni vásár. Csak a hangos, czintányéros komédia bódé tulontul sok, maga a vásári forgalom lanyha. Kedvetlenség, pénztelenség jellemzi a nagy vásárt. Kiszámíthatatlanul sok ezernyi értéket rabolt el a debreczeni iparosok, kereskedők, vendéglősök zsebéből ez a letiltott országos vásár. De több vármegye jószágirtó gazdái is panaszosan emlegetik ezt a napot. Otthon avasodik a jószág és a nyári munkára szükséges pénzért az uzsorásokhoz kell folyamodni. Így boldogítják a magyart.

Szeged a nemzeti küzdelem mellett.

Szegedről írják, hogy az ottani függetlenségi párt a Kossuth-kör helyiségében látogatott gyűlést tartott, melyen kimondta, hogy Polczner Jenő képviselőnek békés és passzív magatartását nem helyesli. Másik még érdekesebb hírt kaptunk Szegedről. A

város I. kerületének képviselője, a kormánypárti Lázár György ugyanis beszámolójában, mely augusztus 19-én lesz, a nemzeti követelmények álláspontjára fog helyezkedni s ezen az alapon fogja kifejezni nézeteit a megváltozott helyzetről és a szabadelvű pártnak megváltozott hangulatáról. Természetesen feszült érdeklődéssel várják ezt a beszámolót a szegediek.

Beszámoló a — nulláról . . .

A „Nagyvárad Napló” lapársunk írja ezt a csiklandós kis hírt:

„Tenkei tudósítónk jelenti, hogy Bernáth Lajos, a tenkei kerület országgyűlési képviselője e hó 16-án d. e. 10 órákor beszámolót tart Tenkén. Miről fog vajjon beszámolni Bernáth képviselő ur? Az ő képviselői működése nulla volt eddig. A nullával sem sokszorozni, sem osztani nem lehet. Sőt a nulláról beszámolni is bajos . . .”

Kiváncsiak vagyunk, ha Dobieczyk Sándor képviselőnek beszámolót óhajtana tartani, hogy hát ezt miként véleményeznék a lapok? Mert a nulláról beszámolni valóban bajos!

Hírek az anyakönyvi hivatalból.

A helybeli állami anyakönyvi hivatalba a hét folyamán házasságot kötöttek: Gáll Ferenc—Vértessy Ilona, Weisz Mózes—Hamzó Margit, Gansel József—Goldstein Jolán, Fuzesi Ferenc—Pap Mária, Ecsedi Ferenc—Szepesi Julianna, Nagy István—Pávai Erzsébet, Tokár Sándor—Kárpuli Stefánia, Borbély Sándor—Kovács Zsuzsanna, összesen 8 pár.

Ugyanezen idő alatt a következő halálzási esetet jelentették be: Huszti Mária 4 hónapos, Szőke Ferenc 5 hónapos, Csorla Istvánné Ali Erzsébet 53 éves, Sipos Ignác 43 éves napi dijas inrok, Iván Gábor 67 é. birtokos, Kovács Ilona 20 hónapos, Miskolczi János 1 hónapos, Kovács Katalin 6 hónapos, Lugosi Margit 7 hónapos, Orbán András 73 éves napszamos, Törös Istvánné, Vincze Julianna 59 éves, Nagy Györgyné, Pikó Zsuzsanna 32 éves, Tóth Jánosné Tatar Mária 63 éves, Szerdahelyi Pál 1 hónapos, Mayer Antal 3 napos, Fodor János 2 éves, Bordás József 32 éves gépszerező, özv. Széll Balászné Erdei Klára 67 éves, Kandi Dávid 47 éves sármunkás, Szabó Eszter 2 napos, Biró Ferenc 36 éves napszamos, Tóth Erzsébet 7 éves, Széll József 15 éves, özv. Tasnádi Istvánné Tóth Katalin 56 éves szegényh. ápoló, özv. Sándorné Takács Zsuzsanna 74 év. Nagy Károlyné Szabó Zsuzsanna 60 éves, Tokai Ferenc 76 éves napszamos, özv. Szabó Istvánné Szabó Erzsébet 72 éves, Medgyesi Géza 5 hónapos, özv. Szabó Miklósné Szatmári Mária 87 éves, Menyhárt Sándor 28 éves asztalos segéd, Tóth Gábor 7 napos, Barna Katalin 4 éves, Borbély Sámuel 91 éves önálló paplanos, Pinczés Lajos 12 hónapos, Duka Jánosné 40 éves és 2 halva születés összesen 37. Minthogy továbbá ugyanezen idő alatt összesen 46 születést (20 fiu 26 lány) jelentettek be, ugye születések e héten 9-el multák felül a halálzásokat.

Személyi hírek.

Puky Gyula főispán tegnap délután a számonkérésük ülése után Király Gyula és Csóka Sámuel tanácsnokkal a Hortobágyra ment, hogy az ottani gazdálkodást közvetlenül megismerje. Kovács József polgár-

Van szerencsém a t. közönség tudomására hozni, hogy a Sas utcza 2-ik szám alatti régi jóhirű Otthon vendéglőt teljesen újonnan felszerelve, ma szombaton, augusztus 8-án megnyitom. Vendéglőmben kitűnő magyar konyhára talál a közönség. Tisztán kezelt boraim első rendűek. Naponta zóna reggeli és friss csapolású sör áll vendégeim rendelkezésére. Havi abonemákat aug. 15-től elfogadok.

A közönség szives pártfogását kéri:

A B É R L Ő.

Vendéglő megnyitás.

mester pár napot maesi birtokán tölt. Távollétében Vecsey Imre helyettes polgármester vezeti a város ügyeit. Vargha Elemér dr. polgármesteri íttár ma kezdi meg egyhóra terjedő szabadságidejét.

Villongások a Nemzeti Kaszinóban.

Grófi Szápáry Pál és társainak a vesztegetési ügye foglalkoztatja már napok óta az ország közvéleményét. Nap mint nap van egy-egy újabb csattanója az ügynek s nem egy ember titkos üzelmeiről lebbent fel a vizsgálat során a lepel, kompromittálva az eddig „fair“ embert, a gavallért örökre. Amily vehemenciával és leleményesen intézi a vizsgálatot Polónyi és vele az ellenzék, épp oly szembetünő gróf Andrassy Gyula és társainak merev és ellenkező magatartása. Ez a működés azonban úgy látszik, nem találkozik a Nemzeti Kaszinóban általános tetszéssel s mint a fővárosból jelentik, egy tekintélyes rész határozottan elítéli a gróf Szápáry Lászlóért való tulságos exponálást. A Kaszinóban ezt többen ki is fejezték Andrassyék előtt. Gróf Károlyi Sándor s vele még igen számosan teljesen tartózkodóan viselkednek az ügyben s Beöthy Ákos nem egyedül áll azon nézetével a Kaszinóban, hogy az ügy purifikálása minden mellékes tekintet nélkül szükséges.

Nem volt jelen . . .

A midőn utóbb hirt adtunk egy kártyásasztaltársaságnak a rendőri szétrobbantásáról, a jelentés után, a Horváth József nevét is közöltük, mint egyik jelenvoltnak a nevét. Nevezett ma délelőtt lapunk szerkesztőségében megjelenő, állította, hogy neve téves bediktálás következtében került úgy a rendőri jelentésbe, mint ezután a lapba is. Eznapi városban sem volt. Készséggel közöljük ezt a nyilatkozatát.

Tizenegy gyermek apja.

Litkey György tornályai ev. ref. tanító viseli e diszes, sőt tekintélyes nevet. De az érdekes, hogy a tanító egész családjával és csak kizárólag gyermekei közreműködésével egy táncmulatsággal egybekötött műestélyt rendezett Tornályán. A műestély műsorát itt adjuk: Dalra fel! (Induló.) Eneklő a családi kar. A hajótörés. Irta Coppée. Fordította Gabányi. Előadja Gyuri. Czimbalmon magyar dalokat játszik Laczika. A tavasz. Éneklő Etelka, Milcsi, Gyuri és Józsi. Monológ. Irta Sváb Tivadar. Előadja Etelka. Csillag elég ragyog az égen. Éneklő a családi kar. Előkép. Bemutatva Litkey György és neje Iván Etelka, továbbá gyermekeik: Etelka, Gyuri, Józsi, Milus, Péter, Laczi, Boriska, Jancsi, Teresi, Pali és Pista által. Litkey György tehát egyike azon boldog családapáknak, kiknek ha tetszik, a gyermekei eljátszhatják „A falu rosszá“-t, vagy az „Ember tragédiá“-ját eredeti szereposztásban.

Székely inas fiuk érkezése és elhelyezése.

A debreczeni Székely Társaság megalakulásának rövid egy éve alatt is sokféleképen adta tanujelét életrealóságának és buzgó tevékenységé-

nek. Érdeklődést támasztott a mostoha viszonyok közé jutott székelység iránt. Székely fiukat hozatott s helyezett el tanoncokul itteni mestereknél. Sikerült Székely Bazárt rendezett a télen, ahol bemutatva lett a székely háziipar minden terméke. Divatba hozta az olcsó, csinos és elviselhetetlen székely vászon nyári ruhaszöveteket. Élvezetes, olcsó társas kirándulásokat szervez és rendez a kies és bűbajos képekben elragadó, természeti kincsekben és csodákban gazdag székelyföldre, mely eddig nem élvezte sem a magyar közönségnek, sem a magyar orvosoknak számosát, lendületet adó partolását, holott támogatásra van szüksége a magára hagyott székelységnek, hogy határvédő szerepét továbbra is beöltse s mint a magyar érdekek hivatott képviselője megőrizze Erdélyt. Minthogy az eddig ideküldött székely fiuk igen jól beváltak és sokan fordultak a Székely Társasághoz székely fiukért, e hó vége felé a marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara 15 székely fiut küld Debreczenbe a végből, hogy fizikai fejlettségüknek és iskolai előkészítettségüknek megfelelő mesterségekre beosztassanak, illetve derék mesterekhez elhelyeztessenek. A ki már eddig jelentkezett székely inas fiúért, e hó 25-ig ismételve meg ajánlatát az elfogadás iránt. Ujabb ajánlatokat elfogad a Székely Társaság.

Felhívás a nagyközönséghez!

A következő sorok közlésére kértünk fel: Augusztus hó 14-én több mint 200 cipész-iparos érkezik az ország különböző részeiből városunkba. Itt tartják meg országos naggyűlésüket és városunkban állítják ki cipő és csizma készítményüket. Amilyen szép kilünetés ez városunkra, éppen úgy szükséges, hogy a hozzánk érkező idegeneket a legnagyobb vendégszeretettel fogadjuk. Felkérjük ennél fogva városunk lelkes polgárságát, hogy vendégeink elszállásolásánál segítségünkre lenni és a messze idegenből városunkba jövő iparostársainknak aug. hó 14. 15 és 16 napjaira felesleges szobákat, a vasutól való bevonuláshoz pedig fogadalmakat aug. hó 14-én az egyes vonatokhoz kiküldeni szíveskedjenek. Ez iránti bejelentéseket hálás köszönettel fogad a kongresszus és kiállítás előkészítő bizottsága, mely bejelentéseket az ipartestületnél (Simonfy utca 1. sz.) kérjük eszközölni. — Eddig el a következők ajánlottak vendégeink részére szállást, avagy fogadalmakat: 1. Morvai Sótér Rákóczy u. 13. 1 szoba, 1 fogat. 2. Böszörményi Imre Rákóczy u. 21. 3 személyre szoba. 3. Géber Mihály Rákóczy u. 43. szállás 1 személyre. 4. Poros Sándor Morgó u. 3. szállás 1 személyre. 5. Nehéz József Rákóczy u. 65. szállás 1 személyre. 6. Prém Ferencz Eötvös u. 16. szállás 1 személyre. 7. Pardi József Rákóczy u. 42. szállás 1 személyre. 8. Publig Ernő Csapó u. 43. 1 személyre és 1 fogat. 9. Harsányi Lajos Nyomtató u. 20. szállás 1 személyre. A többi bejelentéseket az egyes lapokban közölni fogjuk. Tisztelettel a kongresszusi és kiállítási bizottság.

A rendőrségről.

Boczko Sámuel rendőrfőkapitány szabadságidejét jövő hó 10-ig meghosszabította.

Tóth Mihály dr. és Szentpétery Ferencz rendőrkapitány tegnap kezdték meg szabadságidejüket. Bereczky Lajos rendőrfogalmazó, az iparügyosztály vezetője is tegnap kezdte meg szabadságidejét. Távolléte alatt az iparügyosztály teendőit Fittler Jenő közügygyakornok végzi.

Leégett gabona asztag.

Nagy Sándor Sziv-utcai lakos vargakeret melletti tanyáján az éjjel 400 korona értékű gabona elégett. A tűz gondatlanságból keletkezett.

Beteg sertéshúst árult.

A rendőrség ma érzékeny büntetéssel sújtotta Venyige Ferencz szatócsot és Orosz Istvánné szállásadó asszonyt. — Ugyanis Venyige egy beteg sertést eladott Orosz Istvánnának, ki a sertést leölette és husát a szegény napszámos embereknek elárulta. A rendőrség a hus egy részét még idejében elkobozta.

Kubelik magyar állampolgár.

Kubelik Ján, világhírű hegedűművész, Széll Marianne, bessenyi Széll Farkas táblai tanácselnök leányának vőlegénye mindenképp magyar akar lenni. Már jövődöntő hitvesénél fogva is erős kötelek fűzi a magyarsághoz, de hogy ennek még inkább kifejezést adjon, a magyar állampolgárságért is folyamodott. A belügyminiszter helyt adott Kubelik kérésének és a magyar állampolgárok kötelekébe sorozta a világhírű művészt. Az erről szóló oklevelet tegnap küldötték be Kovács József polgármesterhez. Most még az van hátra, hogy Kubelik letegye az állampolgári esküt és azután teljesebbé megy az az óhaja is, hogy debreczeni illetőségűnek ösmerjék el. Kubelik e hó végén érkezik Debreczenbe és akkor teszi az esküt a magyar állampolgárságra Kovács József polgármester előtt.

Rákosi Viktor kalandos vizintja.

A „Budapesti Hirlap“ a következő érdekes sorokat írja a hajdunánási választókerület szeretett országgyűlési képviselőjéről: Rákosi Viktor országgyűlési képviselő, a ki vasuton, gözhajón, kocsin már bekalandozta a fél világot, most egy nem éppen modern, de mindenesetre, érdekes alkalmatosságon: tutajon indult el hosszabb kirándulásra. Előkelő budapesti társasággal a minap Rózsahegyre érkezett a mint tudósítónk jelenti, a szándéka, hogy tutajon térjen vissza Budapestre. Erre a 10 napos utra még tegnap elindult azon a tutajon a melyet Klen J. és Glasner Jakab rózsahegy-i lakosok ajánlottak fel a társaság számára. — Reggel egy kis áldomás volt, a melynek folyamán Rákosi Viktor beszédet mondott s a tutajt elkeresztelte Talpra magyar!-nak. Délelőtt tíz óra körül eloldozták a tutaj köteleit, s a primitív járómű a parton összegyűlt közönség lelkes eljenzése közben megindult a Vág folyón.

Nagy idők tanuja.

Fonó Mihály 48/49-iki honvédtüzőmester életének 78, özvegyiségének 3 évében 5

napi betegség után elhunyt. — Temetése augusztus hó 9-én — vasárnap délután 4 órakor a Kossuth u. 55. sz. háztól lesz. A gör. kath. egyház szertartása szerint a Kossuth u. temetőbe helyezik örök nyugalomra.

A közönség és a kofák.

Általános panasz hangzik a műveltet felől a debreczeni piac drágasága miatt. A gazdasszonyok ennek okát abban keresik, hogy a debreczeni kofák már a hajnali órákban megrohanják a vidékről jövő termesztokeket, kiktől olcsón szerzik be az élelmi cikkekét, melyet azután kétszeres áron sóznak a fogyasztó közönségre. A rendőség most ezen a bajon segíteni igyekezik. Végh Gyula h. főkapitány szigorú intézkedést tett, hogy a kofák gazdálkodásait megakadályozza. Utasította biztosokat és rendőröket, hogy szigorúan ellenőrizzék és akadályozzák meg, hogy a kofák reggeli 7 óráig össze ne vásárolhassák az élelmi szereket. A jelzett időn túl azonban már vásárolhatnak a kofák is.

Lovat lopott.

Pipó András az éjjel ellopta Mocsár József halápi erdőör lovat. A rendőség keresi a lótelvajt.

Köszönet.

Szomorú kötelességül ismerem, hogy feledhetlen férjem elhunytával engemet és családomat ért nagy veszteség s a f. hó 6-án Kolozsvárt történt temetése alkalmából a m. kir. dohánygyár igazgatósága, tisztikara és munkásai részéről kifejezett és tanúsított részvételt úgy a magam, mint családunk nevében mélyen érzett hálas köszönetet mondjak. Debreczen, 1903. aug. 8. Özv. Hatházy Ferenczné.

Dal- és zenetársaság a Dréher sörcsarnokban.

A Dréher-féle sörcsarnokban ma, szombaton este egy 12 tagból álló daltársulat fog hangversenyezni. A magyar daltársulat a vendéglő pompás kertjében fog működni. Nyolcz férfi és négy hölgy tagja van. A társulat pompás hangversenyt fog produkálni. Beléptidj nincs, asztalok előre lefoglaltnak. A pontos kiszolgálásról Márkus Jenő a figyelmes vendéglős gondoskodik.

A Balassa féle

valódi ugo katej a leghatásosabb angol szépitőszer, mely minden hölgynek nélkülözhetetlen. Pár nap alatt kisimítja finomítja az arczbőrt és teljesen eltávolít szeplőt, foltokat, pattanást stb. arcztisztítást. Egyik hölgy a másikkal ajánlja kitünőségénél fogva és ma már ismeretes, hogy jobb hatása a különféle arczenesőknél. Üvegje 2 korona. Balassa K. gyógyszerárban Temesvár, hozzá való valódi angol ugorcatej-szappan 1 korona, Poudér 1 korona 20 fil. és 2 korona. Kapható minden gyógyszerárban.

Orvosi körökben

már rég ismert tény, hogy a **Ferencz József keserűvíz** valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és említésre méltó kellemes ízénél fogva már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk határozottan Ferenc József keserűvizet.

Mi történt Ischlben?

Az „Egyetértés“ kiküldött tudósítója érdekes értesítést közöl az ischli utról. Másfél napi itt tartózkodás után Khuen ma visz-

szautazik Budapestre. Magával viszi ő Felsége kegyes felhatalmazását arra, hogy — lemondhat. Khuen-Hédervárymai audienciája éppen egy óra hosszat tartott, felkettőtől félháromig, azután résztvett az udvari ebéden, melyre már korán reggel kézbesítették neki a meghívót. Ennek a meghívásnak az a jelentősége, hogy az udvarnál Khuen-Héderváryt nem tartják kompromittált embernek; egyéni integritását tehát az udvar szemében nem érintette az a körülmény, hogy a parlamenti vesztegetési afférbe igen csunyán bele volt és bele van keverve. Demonstrálása ez egyúttal annak, hogy Khuen-Héderváry elejtése és felmentése nem a botrány következménye, hanem politikai missziójának teljes kudarczából ered.

A tegnapi audiencián, mint értesülök, ő Felsége meghallgatta magyar miniszterelnöke előterjesztését, néhány kérdést is intézett hozzá, de véleményét semmi irányban sem nyilvánított. Egész határozottsággal jelenthetem, hogy Khuen-Héderváry öszintén feltárván a helyzetet, hangsúlyozta, hogy az ő személye, vagyis a miniszterelnöki állásban való megmaradása lényegesen megnehezítene a kibontakozás lehetőségét. Beszámolt ezúttal Khuen-Héderváry miniszterársainak éppenséggel oem egyöntetű vélekedéséről. Kiemelte, mennyire változott meg a parlamenti helyzet képe Kossuth Ferencz utolsó felszólalása következtében, részletesen ismertette a Szapáry eset öszszes adatait és rámutatott arra, hogy a nemzeti követeléseknek bizonyos mértékig való teljesítése nélkül a parlamenti anarkiát megszüntetni alig lehet. Végezetül felajánlotta az öszszkabinet lemondását. E tegnapi audiencia után visszatért a Hotel Elisabethbe. Mindenki azt a benyomást szerezte, hogy ő maga is bukott embernek tartja magát.

Ma reggel Khuen-Héderváry korán kelet. Délben egynegyed kettő után megjelent a Kaiser-villában, a hová egy óra előtt jött meg ő Felsége, ki egész délelőtt vadászni volt. Az audiencia eltartott ebédig, és ebéd alatt nyilván folytatása volt a hihallgatásnak.

A délután folyamán Khuen-Héderváry intézkedéseket tett az iránt, hogy az öszszes magyar miniszterek a ma délután tartandó miniszteri tanácskozásra távirati meghívást kapjanak.

Abból a tényből, hogy Khuen-Héderváry senkivel szemben sem czáfolta meg a lemondás hírét, észszerűen azt kell következtetni, hogy ő Felsége a följajlott lemondást helyesli.

Abból a másik körülményből pedig, hogy Khuen-Héderváry, saját állítása szerint nem fog újból Ischlbe visszajönni, az magyarázható ki, hogy neki, mint bukott embernek, nincs többé tárgyalni valója a koronával.

A lemondást magát csak holnap az-az ma szombaton pecsételik meg.

Ezzel a lemondás ténye lege artis megtörténik. Ugyane vélekedés szerint Khuen-Héderváry a képviselőháznak e hó 10-én hétfőn tartandó ülésén be fogja jelenteni a lemondást, s indítványozni fogja, hogy a ház a válság idejére n polja el üléseit.

A kis Khuen jegyében.

A bécsi „Zeit“ című napilapban „Árpád“ tollából pompás jellemzést olvassuk gróf Khuen-Héderváry miniszterelnököknek. A tárcza cikk címe: A kis Khuen, czélzással arra az ismert dalra, hogy „nem látta-e a kis Kohnt?“ Az obstrukcionista, mint „Árpád“ elmondja, valami nagy és rettene-

tes embert vártak Khuenben, akinek erőszakosságáról sokat hallottak, ehelyett egy apró emberke jelent meg, kis kézzel, kis lábbal, egyszerű fogakkal, kis orral és kis — ékesszólással.

A Széll szóáradatai után egyébként valóságos megenyhülés volt a Khuen szófukarsága. Ennek az az oka, hogy Khuenről még a félhivatalos újságok sem merik megírni, hogy született szónok. Nem ura a magyar nyelvnek és közben sűrűn használja azt az „eh-eh“-féle mekegést, ami a „Simpli-cissimus“ tisztjeihez snájdigul illik. De amit szóval nem, azt mosolylyal győzi Khuen. A magyar miniszterelnökök mosolygása különben úgy látszik, örökletes, mert Tisza tizenöt évig mosolygott, mosolygott Szapáry, Wekerle is, de a Khuen mosolya egyetlen a maga nemében, mert mindenféle színváltozásra képes, mindent ki tud fejezni, még pedig naivul kifejezni. Mert mindenkifelett naiv ember Khuen.

A legvárhatóbb időben vette át a kormányt, mert bizott szerencsecsillagában a naiv emberek hitével. Naivitasra vall az is, hogy megvallotta, hogy órákhosszat tárgyalt politikai kérdésekben gróf Szapáry Lászlóval, ezzel a beteges testű és lelkű emberrel, a kit minden kormányelnök messze elkerült. Khuen az első napon fekete szalonruhában jelent meg, de már másnap vidám szürke ruhát öltött otthonossága jeléül. A karzaton a hölgyek sutogták: „Milyen herczig ember.“ A Nemzeti Színház egyik művésznője, akinek a karzaton egy ellenzéki képviselő fejtegette a bán hibáit, így szólt:

— Még egy hibája van. Soha sem néz fel a karzatra.

A Khuen-érából, amelyet csakhamar el fog söpörni az elmulás szele, csupán két szállóige marad majd fenn. Mikor sajtóiroda főnöke át akarta Khuennak adni az ellenzéki lapok támadó cikkeit, a bán így szólt:

— Tudom, hogy az újságok szidnak. A részletek nem érdekeltnek.

Mikor jóakarói figyelmeztették, hogy az obstrukció újra kifog törni, a bán azt felelte:

— Csak az a kérdés, ki bírja ki tovább a szónok vagy a hallgató.

Ezen a két szállóigén kívül egy dolog fog főképp megmaradni Khuen emlékeül: Papp Zoltán tizezer koronájának a botránya.

Régi közmondások.

Ezen jóízű irást a „Hazánk“ című újságból vettük át, mert nagyon sok közmondás van nyelvünkben, melyeket lépten-nyomon használunk, anélkül, hogy azok eredetét csak távolról is sejtenénk. Azért bizonyára érdekelni fogja az olvasó közönséget, ha a régiebb magyar közmondások közül egyik-másiknak az eredetét földeljük.

(Megrázza, mint Krisztus a vargát.) Passiójátékot rendeztek egy faluban a molnár adta a Krisztust. Ott függött a keresztfa, két lator között s mint az igazi Krisztust, úgy őt is csufolták és gnyolták. Végül a kereszt alá állt a varga is, hogy kicsufolja a mestert. A varga ez egyszer nem volt pazar szavaiban, sőt szófukarnak mondhatjuk, de pár szava „Te lisztlopó, te!“ — sokkal jobban fájó okelmének mintha egy teli lisztes zsákkal lóditották volna föbe.

A keresztlen függő molnár az eddigi csufolódások t csak békével hallgatta, de mikor egy varga merészkedett őt ily galádul megsérteni, nem maradhatott tovább néma: „Megállj varga! szálljak csak le a keresztől,

tudom Istenem megráziak a lisztlopásért! Ugy is történt. A nézőpublikum pedig ez épületes jelenet láttára frenetikus tapsban tört ki s közmondássá tette: „Megrázza, mint Krisztus a vargát“.

(Nem úgy verik a cigányt, de két kézzel fogják a botot.) A beregszászi bíró lovára fölkapott egy cigány s vásárba vitte. A vásáron ráismert a bíró régi tulajdonára s egyik kezébe a kantárt, másikba pedig a pálcáját kapván, elkezdte a cigányt keservesen páholni. A tolvaj kinjában megszólalt: „Bíró uram, nem úgy verik ám a cigányt!“ „Hát hogy?“ kérdi élénken a bíró. „Nálunk mind a két kézzel“, felelt a cigány. A bíró erre megbosszan kodván, két kézre fogta a botot, miközben a kantárt elereszté s a cigány az alkalmat felhasználva, hirtelen megsarkantyuzta a lovat és ellillantott.

(Elszólta magát, mint az egyszerű színésznő.) Bethman asszony, híres színésznő, negyven éves korában Kotzebue vigjátékának. (Az indusok Angliában) Gurli szerepét játszotta nagy sikerrel. A darab végén kitapsoltatván, szerényen meghajtotta magát, csak ennyit mondván: „Gurli voltam.“ Egy másik színésznőnek, ki éppen jelen volt az előadáson, igen megtetszett Bethman asszony viselkedése, azért az Orleansi Szűz-ben ő is a lámpák elé hivatván, szerényen csak ennyit mondott: „Szűz voltam!“

(Eben gubát cserélt.) Egy gubás kocsis kutyát akart lopni. Hogy a műveletet könnyebben teljesíthesse, leve tette gubáját a fűbe és ott felejté! Persze aztán „röst“ volt érette visszamenni. Pajtásai másnap kérdezték tőle, hogy hová tette a gubáját? Mire ő csöndes rezignációval válaszolt: „Ezt a kutyát cseréltem érte.“

(Csak nem tarthat örökké!) A lévai bíró Pestről hivatott egy kemencze-csinálót, hogy a városházán építsen egy drága kemenczét. A kemencze csakugyan elkészült: nagyon szép volt és méregdrága, de ugyanazon éjjel mégis összedült. Mikor az okát kérdezték a mestertől, mégis hogy történhetett ez? Ő komoly ábrázattal válaszolá: „Hiszen csak nem tarthat örökké!“

(Vérré vált, mint barátba a lencse.) Szó ide, szó oda, de biz az megtörtént, hogy a tojás szedő fráter ő kegyelme nem akarta a szombati lecsét elkölteni. „No majd segíték a bajodon“ gondolta magában a gvardián Kiadta a parancsot, hogy a renitens frátert külön czellába kell zárni és soha semmi mással, mint lencsével szakadót traktálni. A mi fráterünk első és második napon rá se tudott nézni a lencsére, hanem a harmadik napon már kegyetlenül ki lévén éhezve, ugyancsak neki állott a lencsés tálnak, nem maradt abban egy verébcsipetnyi sem. Mikor aztán a kiszolgáló fráter bejött hozzája, egyre csak azt hajtogatta: „Vere valet! Vere valet!“ (Jól esett! Jól esett!) Mit a fráter — latinul nem értvén — úgy értelmezett, hogy kollégájában vérré vált a lencse.

(Föltette az Orbán süvegét.) II. Ulászló király koronázásakor Magyarország püspökei mind püspöki süvegükben (infula) álltak körülötte, kivéven az egyetlen Dóczi Orbánt, az akkori egri püspököt. Az egri püspök infuláját ugyanis az inas vitte ura után, de a nagy nap öröme totaliter be lévén csudálkozva, nem a püspök, hanem a maga fejére tette a püspöki süveget. Szóval föltette az Orbán süvegét.

(Nem a Csáky szalmája hé!) Lévat valaha a Csáky grófok hírták, kik országszerte híresek valának bőkezűségükről. A parasztok már egészen megszokták, hogy

a termés fele az övek a megmunkálás fejében. De időközben fordult a koczka. A lévai uradalom más uraságra szállott s a munkások most is követelték régi megszokott illetményüket. Az új tisztartó azonban tiltakozólag közbevágott: „Nem a Csáky szalmája, hé!“

(Fél, mint a cigány szent Mihálytól.) Szent Mihály ünnepe jó későre (szeptember 29.) esik s ilyenkor már a dér megcsipi a cigány talpát. Azért szokta mondani a cigány, hogy egy szent Györgyöt nem adna oda száz szent Mihályért.

(Kelmed se Murányi Vénusz már.) Mikor Gyöngyösy István egy alkalommal már idősebb korában találkozott Szécsy Máriával, gróf Wesselényi Ferencz-nével, a már szintén meglelt koru matróna így szólítá meg az érdemes poétát „No hiszen, kelmed se Gyöngyösy már, amint látom, hanem Göröngyösy.“ Az önértetében sértett poéta, ki fiatalabb korában igazgyöngyöket érő rigmusokban dicsőíté Szécsy Máriát, a Murányi Vénust, szintén nem volt válogatós a feleletben: „De bezzeg, kelmed se Murányi Vénusz már, mint volt hajdan, hanem Murányi Vénusz.“

Tableaux!

Deák Antal.

Nyiltér.

Nyilatkozat.

„Feleségem Nagy Károlyné Szabó Zsuzsanna a debreczeni első Temetkezési Egyletben a 252-ik számú könyvet bírta, a mai napon elhalálozott, ő volt a 16-ik halott, én mint férj ki szintén tagja vagyok az egyletnek, a halotti jutalékért jelentkeztem, a melyet az igazgatóság a pénztárból hiány nélkül ki is fizettetett. ezen pontos s gyors eljárásért hirlapilag óhajtok a nagy közönség előtt köszönetet mondani, s mint igen üdvös jövőre intézményt mindenkinek melegen ajánlom.

Debreczen, 1903. aug. 6.

az elhalt egyleti tag férje:

Nagy Károly s. k.

ácsmester

egyleti tag.

MATTONI

ERZSÉBET SÓSFÜRDŐJE.

gyógyhely Budapest (Budán.)

Idény: április 15-től október hó 15-ig.

Kiváló gyógyhatással bír női bajokban és altesti bántalmakban.

Rendelő orvos dr. Polgár Emil.

Egészséges fekvés. Jutányos lakások. Jó vendéglő. — Villamos vasuti összeköttetés a fővárossal.

Borivóknak, kik a bort savanyuvízekkel szeretnék vegyíteni, mindenkinek ajánljuk.

MATTONI-FELE
GISSHÜBLER
legtisztább égvényes
SÁVANYU-KÜT

Elkészíthető. E víz közömbösíti a bor savát és az itálnak kellemetes, ingerlő mellékízt ad, annálkül, hogy azt feketére festené.

Évenkénti előállítás
39 millió szelencze.

NESTLE
gyermekliszt

Teljes táplálék
csecsemők és gyomorbetegnek számára
legjobb havasi tejet tartalmaz.

Naponkénti tejfogyasztás 184000 liter.

Próbahasználatra 1/2 doboz ára 1 korona.

Csödtömeg árverés.

Vb. Rosenthal Sándor fűszerkereskedő csödtömegéhez leltározott összes áruk és bolti felszerelések **július 10. hétfőn reggel 9 órától** a kir. közjegyző közbenjöttével Csapó-utca 16 szám alatt az udvarban megtartandó árverésen eladatnak.

Dr. Fejér Ferencz

csödtömeggondnok.

Premier Kerékpárak
leg
finomabb
a világ
Arjegyék
Premierwerke Eger, Csehország

Kiadó

csinosan butorozott szoba esetleg 2 fiatal ember részére Hatvan-u. 31.

Villamos házi csengők és telefonok készítése tartós és gyors kivitelben készíti **Földvári L.** debreczeni első elektro-mechanikus. Kossuth u. 1 sz. az udvarban. Jevításoknál félévi, új berendezéseknél másfélévi díjtalan rendbentartás illetve jótállás biztosított. Vidékesorokon kívül a leggyorsabb kiszolgálás. Villamos műszerek és felszerelések raktára. Telefonszám 168.

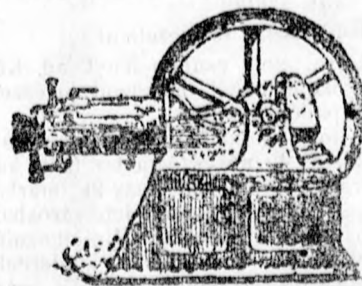

Villamos házi csengők felszerelése, set olesón és szakszerűen készíti **Rosenberg és Hammer** villanyműszerészek Debreczen, Piacz-u. 2 sz. a nagytemplom mellett.

Czimzéseket, német, magyar fordítást és más hasonló otthon elvégezhető írásbeli munkákat teljesít egy, e téren szakavatott egyén. Szíves megkeresések e lap kiadóhivatalába kéretnek, „German Hongrie“ czímen.

Elismert legjobb s legolcsóbb

BENZIN-PETROLIN GAZMOTOROK

és locomobilok villamos gyújtással és szelep kormányzattal a legmesszebb menő kezesség mellett minden gazdasági célra alkalmas. Nem gyorsfutók tehát malomüzemekre különös előnnyel használhatók. Szállítja kedvező fizetési feltételek mellett

OSERS és BAUER motorgyára. Magyarországi vezérképviselő és raktár:

Dénes B. Budapest, VI. Váci-körút 61. Arjegyék ingyen!

Tisztességes ügynökök kerestetnek.

Félszázad óta

Aranyérem
Páris,
London.

kitűnőnek elismert
dr. Sihalovits-féle

Aranyérem
Pécs,
Temesvár.

Arczenőcs és mosdóvíz.

Ezen készítmények ajánló levelét azoknak félszázad óta mindenütt elterjedt világhírű és bámulatos hatásuk képezik. — Megbízható sikerrel használatnak szelplő és májfoltok, a forróság vagy fagy által keletkezett pirosság s a bőr minden tisztáltsága ellen. Egy nagy tégely ára 1 kor. 40 fill., egy kis tégely 70 fill. Egy nagy üveg mosdóvíz 2 kor., egy kis üveg 1 k. Hozzávaló dr. Sihalovits szappan 60 fill.

JOLIESSANTE-CRÉME

bőrfinomító és szépítő szer.

Kitűnő hatással bír a bőr finomítása és szépségének előmozdítására, valamint a pattanások s kiütések elűzésére. Egy üveg ára 3 k. 10 fill.

JOLIESSANTE-PUDER

fehér, rózsás és sárga színben.

Kiváló finomsága miatt ajánlítható leginkább. Az arcra láthatatlanul tapadva, annak kellemes színt ad. Egy nagy doboz ára 1 k. 60 fl., egy kis doboz 1 kor.

JOLIESSANTE-FOGPOR

legégszesebb fogpor a fogak tisztítására, odvasodásuk és bűzödésük eltávolítása s megóvására, mely által egyúttal a foghúsra is a legjótékonyabb hatást gyakorolja. Egy doboz ára 1 kor.

JOLIESSANTESZAPPAN

már kellemes illatánál fogva is a legkedveltebb toillettel szappan. A bőrt finomná és simává teszi, valamint előmozdítja s emeli annak friss, üde kinézését. Kivánatra minta darabok ingyen adatnak. Egy darab ára 80 fl.

HAI-RESTORER

biztos szer a megöszült haj eredeti természetes színének visszaállítására. Egy üveg ára 2 kor.

Valódi minőségben kapható a készítő **Molnár Lipót** gyógyszerésznél Kassán.

Debreczenben **Tóth Béla** gyógyszerésztárában (Tisza palota), **Dr. Rothschnek V. Emil**, **Mihalovits Jenő** gyógyszerésztárában.

TARTOS SZAGTALAN **AZONNAL SZARAD**

Eredeti üvegekben á 80 kr. és 1 frt 20 kr.

Valódi esz üvegekben szén fekete 1 yomat másolatón

Christoph-Lak

A LEGJOBB MÁZOLÓ ANYAG A PAULÓKRA

lehetővé teszi, hogy a szobák a mázolás alatt is használattassanak, mivel a kellemetlen szag és a lassu, ragadós száradás, mely az olajfestékek és az olajnak sajátja, elkerülte. Emellett a használata olyan egyszerű, hogy kiki maga végezheti a mázolást. A padló nedves tárggyal feltörülhet, a nélkül, hogy elvesztené fényét. Meg kell különböztetni:

színezett szobapalló-fénymázt

sárgásbarnát és mahagoni barnát, mely akár csak az olajfesték földi be a pallót s egyúttal fényt is ad. Ezért egyaránt alkalmazható régi vagy új pallóra. Teljesen beföd mindegyik foltot, korábbi mázolást stb. van azután

tiszta fénymázt (színezetlen)

új pallókra és parketre, mely csupán fényt ad. Különösen parketre s olajfestékekkel bemázolt egészen új pallókra való.

Csak fényt ad, ennél fogva nem fed el a famustrát. Postacsomag, körülbelül 35 négyzetméter (két közép nagyságú szobára való) 5 frt 90kr. vagy 9¹/₂ márka.

A közvetlen megrendelések minden városban ahol raktárak vannak, ide küldendők. Mintamázolások és prospektusok ingyen és bérmentve küldetnek. A bevásárlásnál tessék jól vigyázni a czégre s a gyári jegyre, mivel ezt a több mint 1850. éve létező gyártmányt sokfelé utánozzák és hamisítják s sokkal rosszabb s gyakran a czélnak meg nem felelő minőségben hozzák forgalomba.

Christoph Ferencz,

a valódi szobapalló fénylakk feltalálója és egyedüli gyártója.

Debreczenben: **Félegyházi János.**

Elismert legjobb minőségű

Eperjesi cserép-kályhák

leszállított árak mellett,

továbbá

Főzőedények, takarékkonyhák, épület-vasalások, gazdasági eszközök, tetőlemezek, mérlegek, revolverek, töltények

nagy választékban
a legjutányosabb árban

kaphatók:

Kovács Gyula vasüzletében

a »Bika« szálloda mellett.

Egy régi jó háziszser

(melynek egy családnál sem szabad hiányozni) a mindenki által ismert, kitűnő hatásának tartott

Hess Ernő-féle EUCALYPTUS,

mely vegytiszta, 12 év óta egyenesen Ausztráliából importált természetes olaj. Ausztriában, Magyarhonban s Németországban törvényesen védve. Egy üveg ára csak 1 k. 50 fl. mely olcsó ár lehetővé teszi annak beszerzését mindenkire nézve, hogy egészségét megőrizhesse s a betegségtől megvédhesse.

Több mint 1500 köszönő és dicsérő levél

oly meggyógyultaktól, kik izületi csuszban, hát, mell. vagy nyakfájásban, nehéz légzésben, nátha, fejfájás, belső szervek betegségeiben, borbajokban szenvedtek vagy régi enyhe sebeik voltak s akik ezen elismerő iratokat önkényl küldték be. Se kise mulassa el meghozatni ama kitűnő könyvet, melyben az Eucalyptus készítmény pontosan le van írva s hogy ezen készítmény minő hatásosan alkalmazható fenti betegségeiben. A szenvedők érdekében a könyvet mindenkinek ingyen megküldöm, ebben egész serege van az elismeréseknek a meggyógyultak részéről.

Klignthal i. Sa.

HESSERNŐ
az Eucalyptus szállítója.

Vigyázzunk a védjegyre!

Debreczenben kapható: Mihalovits J. Tóth Béla és Szilcz Ferencz urak gyógyszerésztárában.

Javallatok: a légzőszervek és emésztőszervek mindennemű katarrhusos megbetegedései, valamint verszegénység stb. Ellenjavallat: aszkór.

Gleichenberg gyógyhely

Alkalis muriatikus források: Constantin és Emma forrás, alkalis-muriatikus szénsav, János forrás: tiszta szénsav, Klausen forrás; savó, sterilizált tej [száraz táplálás] kefir, források belélegzés, fenyőtűgöz belélegzés, mindkettő külön kabinokban, légzési készülék, pneumatikus kamarák, édes ásványvíz és pezsgő meleg fürdők, fenyőfű és aczélfürdők. Nagy vtzgyógyintézet, terepkura. Lágy, langyos meleg,pormentes, szélesendes levegő, erdős fensíkon.

Felvilágosítás és prospektus ingyen.

Lakás és kocsik megrendelések

Saison máj. 1-től szeptember végeig.

az igazgatóságnál Gleichenberg.

Wagner Manó-féle

nevelő és tanintézet nyilvánossági joggal

Rákospalotán.

(Budapest tőszomszédságában, vasuti, posta, távirda és telefon állomás.)

Az intézet nyilvános nyolcosztályú főgimnáziumában, polgári és elemi iskolájában a tanév szeptember hó 1-én kezdődik.

A kiállított bizonyítványok államérvényesek.

Az intézet öt holdnyi parkban, egészséges helyen fekszik.

Az ellátás mintaszerű.

A növendékek lehetnek bennlakók és bejárók.

Értesítővel szolgál

az igazgatóság.

Olcsó törlesztéses kölcsönök

Földbirtokra és bérházakra
15—65 évre.

A kölcsönök bármikor visszafizethetők.
Magas kamatu kölcsönök olcsó törlesztéses kölcsönökké átváltoztathatók.
Bővebb értesítést és kimerítő tájékoztatást nyújt a

Takarék és Hitelintézet

részvénytársaság

Debreczenben, Csapó-u. 4 sz.

11803—1903 sz.

Temesvári vásár-hirdetés.

Az idei temesvári Szt. Jakab országos vásár
I. évi augusztus hó 13-tól bezárólag augusztus hó 17-ig fog megtartatni.

Mindenféle állat felhajtása az országos vásarra, augusztus hó 13-tól csütörtökön reggel 5 órától kezdve meg van engedve.

Temesvárott, 1903. évi jul. hó 25-én.

A városi főkapitányságtól

Bandl Rezső,
főkapitány.

Bánati ló-, szarvasmarha-, juh- és sertés-vásár. Gyümölcs-, mezőgazdasági-, keresk. és iparvásár.

500 forintot

fizetek annak, aki **Bartilla fogvizének** használatát mellett, melynek üvege 35 kr., valaha ismét fogfájást kap, vagy a szája büzlök (Csomagolások külön 10 kr.) **Bartilla-Winkler Ed., Wien, 19/I. Sommergeasse I.** — Kapható Debreczenben **Mihalovits István** a „Kigyóhoz“ czimzett gyógyszerárában. **Tóth Béla** gyógyszerész. Határozottan kérjük **Bartilla-féle fogvizet.** Hamisítás feljelentéseért jó díjazás adatik.

700—1903 v. k. sz.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. jbiróságnak V. 1318/2—1903. sz. végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Clayton Schutlevorth részére Kovássy Ferencz ebesi lakostól 550 k. tőke, ennek 1902. évi december hó 31. napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 67 kor. 50 til. perköltség erejéig 1903. évi ápril hó 25-én biróilag lefoglalt és 1090 kor. becsült kocsik, lovak és egyéb ingóságok **1903 aug. hó 19-én d. u. 2 órakor** kezdetét veendő és Ebesen, alperes lakásán megtartandó nyilvános birói árverésen, a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizet s mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Debreczen, 1903. évi július 26-án.

Oláh Géza bir. kiküldött.

Ritka alkalom!!

Leszállított árak!

Finom francia batiszt
divatos uj mintákban
27 és 32 kr.

Francia delinek
divatos uj mintákban
37 és 45 kr.

Jó mosó zefirek
15 és 19 kr.

Bosznay J. és Társa

divatáruházában

Debreczen, Kossuth-u. 5.

Vendéglő átvétel és megnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy a **Hunyady-u. 28 sz. alatt** a vasutal szemben, **Nemeth András-féle** házbán levő **Fógel Ferencz** ur tulajdonát képező

vendéglőt

átvettem, azt csinosan, ujonnan átalakítottam, a szobákat ujonnan felszereltem s így a legnagyobb kényelemmel ellátva **1903. augusztus 8-án szombaton** egy elsőrendű cigányzenekar közreműködésével ünnepélyesen megnyitom.

Egyedüli gondom lesz, hogy m. t. vendégeim kitünőtisztán kezelt borokkal, kőbányai sörrel, zamatos jó magyar konyhával és tisztességes kiszolgálással legyenek ellátva.

Tisztele tel

Nemeth Mátyás

vendéglős.

Kitünő hegyi fenyves levegőre

gondos orvosi felügyeletre, ellátásra, gyenge, erősödést igénylő gyermekeket akár egész évre, akár rövidebb időre, felnőtteket is üdülésre elfogad mérsékelt díj mellett **Dr. Schöntag Samu** városi orvos Svedlőren, Szepesmegyében. Eddig kitünő eredmények. Hatodik elemi iskolás gyermekeket német nyelv elsajátítására szintén elfogad. Bővebbet levélben nála, élő szóval Debreczenben **Dr. Tüdös Kálmán** főisk. orvos és augusztus végétől **Dr. Bartha Béla** jogtanár (Csapó-u. 52.) uraknál.

Csodaszép

a szelid fehér és puha arczszin, valamint az arcz szeplő és bőrtisztálanság nélkül. Ezt elérendő, mosakodjunk naponta

Bergmann liliomtej szappannal.

Védjegy: 2 bányász.

BERGMANN & Co. Drezda a/E. Kapható 80 fill.-vel **dr. Rothschnek V. Emil** gyógyszerárában és Nagy Andrásnál.

Poschinger Fülöp

fegyvergyár Ferlachban (Karinthia).

Kitüntetve több díjéremmel és a koronás arany érdemkeresztrel.

Ajálja kitünően készített, jól belőtt, a cs. k. próbaintézeteken hivatalosan kipróbált fegyvereit olcsó áron.

— Szolid munkáért és jó lövésért jótállás. —
Árjegyzék ingyen.

A FÖLDES-féle **Margit-crème**
legjobb a világon.
Hatása csodás.

A női szépség

elérésére, tökéletesítésére és fentartására a legkitünőbb és lebiztosabb a vegytiszta teljesen ártalmatlan

Legkitünőbb a nap és szél befolyása ellen,

sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz a zsírintes közkedvelt

FÖLDES-féle

Margit-crème

Ezen világhírű arczkenőcs pár nap alatt eltávolít szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrtaktát (Mitesser) és minden más bőrbajt. Kisimítja a ráncokat, az arczot fehérré, simává és üdévé varázsolja.

Hamisítók biróilag üldöztetnek

Törvényesen védve. Utánzatoktól óvakodjunk!

Ára: kis tégely 1 kor. nagy tégely 2 kor. Postán utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő:

Földes Kelemen, gyógyszerész Arad.
Kapható minden gyógyszerárában, drogériában és illatszert kereskedésben.

Margit hölgypor 3 szinben K. 1.20. Margit szappan 70 fl. Margit fogpép 1 k. (Zahnpasta) Margit arczviz 1 k.

Főraktár Debreczenben Balázs Ódön, L. Kovács N., Mihalovits I. Muraközy László, Rotsnek V. Emil gyógyszerárában, Jóna és Jóna drogeriájában.

A) Hölgyek részére nélkülözhetetlen.
Legjobb szépség szer.

„BIOSKOP“

óriási KINEMATOGRAPH.

Debreczen, Szénavasártér.

Uj képek érkeztek

Párisból.

Senzációs, naponta

uj műsor.

Kedden utolsó

előadás.

A n. é. közönség pártfogását kéri

NARTEN GYÖRGY,

igazgató.

URANOS-KÉK

ruha mosáshoz
a legjobb kékítőszer
— Törvényesen védve. —

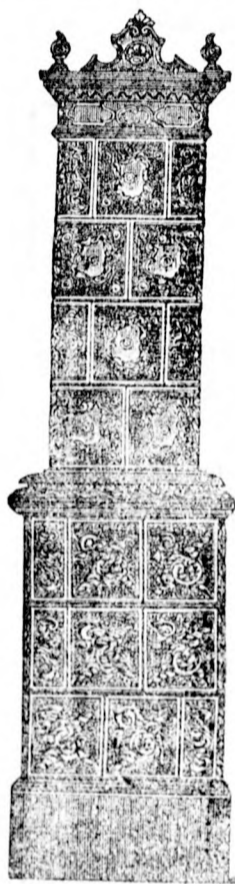
Mosó-intézetekben, háztartásokban a legkedveltebb ruhakéítő.
Olcsó és felülmulhatlan!

Kis üveg 24 fillér, tiszteri mosáshoz elegendő. 1 nagy üveg 1.60 kori, 1/2 üveg 1 kor.

Kapható mindenütt.
Utánzatoktól óvakodjunk!

Kizárólagos
gyártói:

HOCHSINGER TESTVÉREK vegyészeti gyára **BUDAPEST,**
VI. Rózsa-u. 85.

Tóth Gyula

DEBRECZEN,
Piacz-utca 27.

Legnagyobb raktár és legolcsóbb beszerzési forrás.

Budweiszi és honi gyártmány

PORCELLÁN KÁLYHÁKBAN,
fürdőkádakban

vasbutorokban, jégszekrényekben, vadásztölgvényekben, revolverekben és

vadászati felszerelési cikkekben.

Lópor áruda.

Képes árlap ingyen és bérmentve.

3704—1903.

Hirdetmény.

1. Balmazújváros nagyközség előjárósága a község házában, főjegyzői lakon és községi istálló épületen szükséges kőmíves munkák teljesítésére **f. hó 12-ik napjának d. e. 9 órájára** nyilvános arlejtést tart, melyre az érdeklődő szakmesterek azzal hivatnak meg, hogy a teljesítendő kőmíves munkálatokról az előjáróságtól előzetesen is minden napon a hivatalos órák alatt felvilágosítást szerezhetnek.

2. Ugyanazon napon azaz **f. évi aug. 12-én d. e. 11 órakor** egy közívó kut furása és teljes felszerelésére szintén nyilvános arlejtést tartatik, melyre az ezzel foglalkozó szakemberek és vállalkozók meghivatnak.
Balmazújváros, 1903. aug. 3.

Harangi János
főbíró.

Kaszás József
főjegyző.

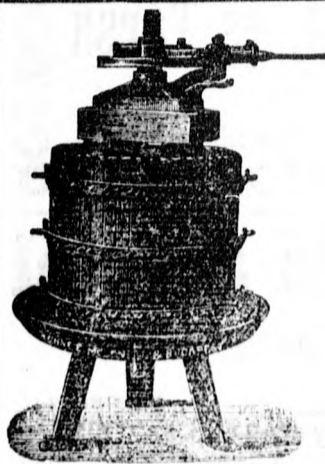
Készpénzkecsont

gyorsan lebonyolít titoktartással, legelőnyösebb feltételekkel katona tisztéknek, papoknak, hivatalnokoknak, önkénteseknek, gazdáknak, 24 óran belül bárhova folyósít:

Lichtig és Társa

Bankbizományi üzlete.

Budapest, Baross tér 18. (Válaszbélyeg.)

KÜHNE E.

hazánk legrégebb gazdasági gépgyárában

MOSONBAN

legjobb anyagból és elismert gondos kivitelben kaphatók:

Sack-rendszerű aczélekek, egy és kétvasu ekék különféle szerkezetben, **Hengerek, szántóföld és rétboronák** dus választékban.

Hirneves tolókeres rendszerű

„Mosoni Drill“ sorvetőgépek.

Mindennemű **cséplőgépek** kézi és járgányhajtásra. **Gabona tisztító és szelelőrosták, konkoly választók, szecs kavagó, répavágó és darálógépek** kitűnő szerkezetben és különféle nagyságban. **Morzsolók** kézi és erőműhajtásra.

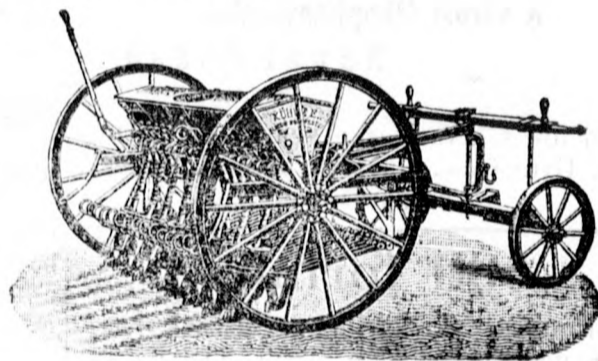
Szőlőszűző és bogozó gépek, Venyigézűzőgépek

Borsajtók

Francia ekék és kapáló gépek szőlőmiveléshez.

Bizományi raktár:

Korondi Sándor urnál
Debreczen, Piacz-utca 28.

Serravallo

KINA-BORA VASSAL.

Erősítő szer gyengélkedők, vérszegények és lábadozók részére.

Étvágy gerjesztő, idegerősítő és vérjavító szer.

Kiválóan jó ízű.

Több mint 2000 orvosi elősmerő nyilatkozat.

Kapható

J. Serravallo-nál

Trieszt — Barcola.

A gyógytárakban pedig 1/2 lit. üvegekben **2 kor. 40 fillérért**
1/1 " " **4 " 40 "**